

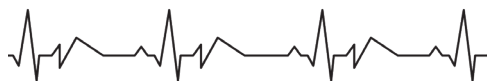
BELINDA BAUER

FELIX PINK
ČEKÁ NA SMRT

CHTĚL ZEMŘÍT - A TEĎ MU JODE O ŽIVOT

FELIX PINK
ČEKÁ NA SMRT

EXIT © Belinda Bauer, 2021

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

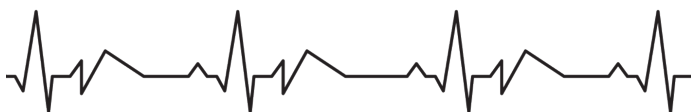
Translation © Lumír Mikulka, 2023

Cover © Martin Kopecký, 2023

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

ISBN 978-80-277-3604-1 (pdf)

BELINDA BAUER

FELIX PINK
ČEKÁ NA SMRT

přeložil Lumír Mikulka

VENDETA

Obsah

PRVNÍ ČÁST	7
Práce	9
Milující manželka a matka	23
Nováček	27
Nesprávný muž	39
Nejhorší případ všech dob	45
Není to zločin	49
Čekání	63
Geoffreyho den venku	71
Nesrovnalosti	77
Další šance	83
Kacour	89
Staré časy	97
Odškodné	101
Plot	107
Velký rozhazovač	121
Léčka	129
Holub	133
Uklízečka	139
Seznam	147
Ex	153
Odposlech	159
Pohřeb	165
Hůlka	171
Podezření	177
Červivé jablko	183
Padkrovi	191
Stará Šedivouska	195
Šachy	205

Papírování	215
Lod'	225
Pilulka	231

DRUHÁ ČÁST 237

To setkání v kavárně	239
Zpětné zrcátka	243
Závěť	249
Felixovo přiznání	255
Felixovo další přiznání	261
Mizerný lhář	269
Amanda	277
Špatný den na Black Lane	281
Zubař	285
Mrtvý muž	289
Z obliga	293
Péče o Skippera	299
Mařský vlk	303
Den Derby	305
Bum!	309
Smolař	317
Velké tajemství	321

TŘETÍ ČÁST 327

Ptáci	329
Calvin Bridge dospívá	335
Nový začátek	337

Poděkování	343
------------	-----

*Sarah Adamsové – mé laskavé, chytré,
trpělivé redaktorce, která je jedna z milionu.*

Práce

Klíč byl pod rohožkou.

Jako obvykle.

Felixe Pinka ta předvídatelnost uklidňovala – i když předvídatelným výsledkem byla smrt.

„Tak jdeme na to,“ řekl Chris a zasunul klíč do zámku.

Chris mluvil až příliš mnoho, ale Felix na to nikdy nic neříkal. Usuzoval, že to bude nervozitou. On sám už dávno přestal být nervózní. Teď si odkašlal, upravil si manžety a následoval svého komplice dovnitř.

Dům byl cítit práškem, jaký pokrývá vnitřek lahvíček s léky. To se stávalo často.

Stáli v předsíni a Chris zavolal: „Haló?“

Kromě toho, že kdesi tikaly hodiny, se neozval žádný zvuk. Ne tedy skutečné hodiny, to Felix poznal, ale jakási věc na baterie, vydávající tichý falešný tikot, aby si lidé mysleli, že za své peníze dostávají hodnotu jako ze starého poctivého světa.

Na třetím schodě si všiml kousku papíru složeného do malé stříšky jako jmenovka na svatbě.

NAHOŘE

Zvedl ho a ukázal lístek Chrisovi, jenž vykročil po schodech nahoru. Felix papír několikrát přeložil a uložil do aktovky, pak se chytil zábradlí. Byl od přírody opatrný, ale pokud bylo třeba udělat nějakou práci, nabíralo nad opatrností navrch vědomé úsilí.

Chris na něj čekal na odpočívadle schodiště.

„Haló?“

„Dobrý den.“ Odpověď byla tichá a slabá.

Ve velké přední ložnici ležel v posteli muž. Zádá a hlavu měl podložené polštáři a byl natočen čelem k arkýřovému oknu nabízejícímu výhled na podobné okno na druhé straně silnice.

„Rufus Collins?“ zeptal se Felix.

Muž v posteli slabě přikývl.

„Já jsem John a tohle je Chris.“

Pan Collins znovu přikývl, jako kdyby věděl, proč tam jsou – a pak zavřel oči.

Felix si vybral jméno John, protože se mu zdálo, že navozuje pocit kompetentnosti. Margaret mívala lékaře jménem John Tolworth, který jí připadal kompetentní docela dlouho. Nebyla to jeho vina, že ho porazila smrt.

Ta je nakonec porazí všechny.

Ležící muž Chrisovo pravé jméno neznal. Bylo to tak nejlepší.

Vedle postele stála židle, Felix se na ni posadil a položil aktovku na zem vedle sebe. Na nočním stolku nebylo pro všechny prášky a kapesníky místo.

Láhev s plynem už tam byla. Z matného šedého kovu, jako u malého akvalungu, připojená dlouhou průhlednou hadičkou k plastové masce, která spočívala muži pod bradou. Z masky vedla vytahaně působící smyčka z gumy – kolem krku a pak přes uši, takže se mu trochu sklopily. Jedna kostnatá ruka muže v posteli masku ochranně zakrývala, jako by ji někdo mohl ukrást.

„Přinesu další židli,“ promluvil Chris a odešel z místnosti.

Felix se podíval na pana Collinse. Byl starý, ale nespíš ne starší než *on*, což znamenalo pětasedmdesát. Jenže tenhle muž byl nemocný, a z toho plynul ten rozdíl: vypadal na sto. Jeho nažloutlá kůže se mu na tvářích a na čele natolik vytáhla, že se zdálo, jako by se hodlala roztrhnout. Když dýchal, v krku mu chrastilo, jako by si potřeboval odkašlat, ale neměl na to sílu.

Chris přisupěl s malým dřevěným křesílkem a s hlasitým zuchnutím ho položil na druhou stranu postele.

Pan Collins otevřel oči a rukou sevřel masku.

„Promiňte,“ řekl Chris.

Nemocný znovu zavřel oči.

A pak čekali.

V domě bylo takové ticho, že Felix slyšel zezdola falešný tikot hodin. Venku sem tam projela auta a pan Collins oddechoval. Každý nádech zněl trochu jinak než ten předchozí, jako by pokaždé znovu objevoval, jak se má dýchat, a snažil se přijít na to, který ze způsobů je nejlepší. Některé nádechy byly krátké a zadýchané, jiné dlouhé a sípavé. Jedinou konstantou zůstával slabý chrapot.

Felix si složil ruce do klína jako kněz a čekal.

„Kolik máme času?“ řekl Chris a podíval se na dveře.

Felix měl hodinky, ale nepodíval se na ně. „Není kam spěchat,“ odtušil.

Byla to pravda. Takhle to bývalo často. Málokdy to šlo rychle. A občas se to nestalo vůbec...

Buď se to stalo, anebo nestalo.

A oni pak mohli, nebo nemohli.

Konečný výsledek byl samozřejmě nevyhnutelný, ale v krátkodobém horizontu se exitér musel naučit být trpělivý.

Felix byl trpělivý vždycky. Pohrával si vlastně s tím, že by si místo Johna nechal říkat Job, jenže jméno Job by vzbuzovalo zájem způsobem, jaký jméno John nevyvolávalo nikdy. A zájmu bylo třeba se vyhnout. Za každou cenu.

Ale stejně jako Job – čekal. Oba čekali.

Hodinu.

Dvě.

Felix se musel snažit, aby neusnul. V noci se mu spalo špatně, ale přes den často usínal. Nikdy však při práci. Studoval policičku a vzpomínal na zápletky těch knih, které sám kdysi četl. Od Dickense. Tolkiena. Vzpomínal na svou svatbu a snažil se vybavit si každého hosta. Chris řešil sudoku s bifokálními brýlemi na špičce nosu. Felix si s bifokálními brýlemi nikdy nerozuměl. Očářka, paní... jméno už si nepamatuje, mu řekla, že na svůj věk vidí dobře, což ho docela uklidnilo. Ztratil manžetový knoflíček. Otravné.

Ale vždycky si schovával náhradní knoflíčky, takže nejspíš bude mít nějaký, který by se hodil...

Z úcty k nemocnému polkl zívnutí, ale pocit, že se mu propláchla dýchací soustava, se nedostavil. Četl, že když se zaváděly poprvé železné plíce, pacienti umírali, i když dýchali, protože se nepočítalo s občasným vzdechnutím. Jen dýchat nestačilo. Předpokládal, že je to pravda. V dnešní době si člověk musel dávat velký pozor.

Venku procházely kolem domu děti. Čas na cestu domů. Felix si to teď kupodivu vybavoval lépe než kdy dřív. To dlouhé plahočení. Těžká taška. Předstírané rvačky, které se někdy změnily v opravdové. Když se podíval na své ošoupané boty a odřená kolena, v břiše mu kručelo. Měl jen čaj...

Felix si tiše položil aktovku na kolena.

Pan Collins otevřel oči a podíval se na něj.

„Nebude vám vadit, když se najím?“ zeptal se Felix zdvořile.

Pan Collins se zatvářil neurčitě pobaveně. „Prosím,“ zašeptal.

„Můžu vám přinést něco k jídlu nebo k pití?“

Pan Collins téměř neznatelně zavrtěl hlavou.

Felix vytáhl červenou termosku s tartanovým vzorem a alobalový kvádr, z něhož se po rozbalení vyklubal sendvič. Jahodový džem na bílém chlebu – dětská chuť, které se navzdory svému věku a vážnosti nikdy nedokázal zbavit.

Zažil přídělový systém. Muž v posteli ho pozoroval, jak okusuje sendvič a usrkává čaj.

Děti venku přešly a nastalo ticho.

Hodiny předstíraly, že tikají.

Chrisovi klesla brada na hrud' a ústa se mu pootevřela.

Felix dojedl sendvič a dopil čaj, pak vytřepal z kapsy čistý kapesník, otřel do sucha malý hrneček a našrouboval ho zpátky na vršek termosky. Alobal složil do úhledného čtverce pro budoucí použití. Obojí vložil zpět do aktovky spolu se zašpiněným kapesníkem a potichu zavřel víko.

Než ho stačil zacvaknout, pan Collins si zvedl masku k obličejí.

„Děkuji,“ zamumlal a zemřel.

Shrnutí akce se konalo v nedaleké kavárně.

Nebylo moc o čem mluvit, ale Chris si objednal tousty se šunkou a sýrem, kávový koláč a velké kapučíno.

Felix už předtím samozřejmě jedl, ale objednal si čaj, aby Chrisovi dělal společnost.

Zatímco čekali na jídlo, řekl Chris: „Já už to dál nedělám.“

Vypadal, jako by čekal hádku, ale když se žádná nedostavila, pokračoval: „Už je toho na mě moc. Všechno to umírání.“

Felix zamíchal sáček čaje v konvici. „Tak jo,“ řekl, jako by se chystal něco dodat, ale pak to neudělal. Jen nechal své *tak jo* viset mezi nimi.

Pravdou bylo, že se Chrisovi nedivil. Samozřejmě byl zklamaný, že Chris odchází, protože to znamenalo, že si bude muset zvykat na někoho nového. Taky měl pocit, že se Chris vzdává důležité práce. Už tak jich bylo málo.

Geoffrey to vždycky říkal v nesouvislých nočních telefonátech, když občas volal Felixovi domů.

Potřebujeme víc takových, jako jsme my, říkal Geoffrey často. Dobrých chlapů připravených jít do toho. Protože když to neuděláme my, kdo to udělá? To mi řekni, Robe. Když ne my, tak kdo?

Geoffrey mu většinou říkal Robe. Felix si často myslel, že Geoffrey je možná opilý, a ani by mu neměl za zlé, kdyby byl. Geoffrey trpěl Parkinsonovou chorobou a musel používat hole a někdy i invalidní vozík, takže Felix měl pocit, že má nejspíš právo opít se, kdykoli dokáže udržet sklenici u úst, aniž by se rozlila.

Nikdy se s ním ovšem nesetkal. Ani nevěděl, kde bydlí. Exitýři si na anonymitu dávali velký pozor. Geoffrey podporoval používání pseudonymů a vždycky Felixe nabádal, aby nikdy nemluvil po telefonu s nikým, kdo tvrdí, že zastupuje exitýry.

Chráni nás to všechny, Robe, říkal úsečně. Sdílené tajemství je poloviční tajemství.

Byl to Geoffrey, kdo je pojmenoval *exitýři*.

Jako mušketýři, chápete? řekl Felixovi při více než jedné příležitosti. Všichni za jednoho a jeden za všechny. Koneckonců ne

každý si může dovolit jet do Švýcarska. A Felixe přitom napadlo, jestli to má znamenat, že si *Geoffrey* nemůže dovolit jet do Švýcarska.

Čiperná žena s vlasy staženými do zlatého drdolu položila na stůl před ně jídlo a Felix se bleskově vrátil od vlastních myšlenek zpátky do kavárny.

„Co myslíš?“ zeptal se Chris, jako by si chtěl nechat svůj úmysl vymluvit, ale Felix se o to nepokoušel. Pravidlem exitýrů bylo, že každý má právo na rozhodnutí – Chris měl právo odejít ze skupiny, stejně jako jejich klienti měli právo odejít ze života; bez odsuzování a zpochybňování či pokusů o přesvědčování k přijetí opačného názoru.

A navíc... Pokud to Chris chce vzdát, pak Felix cítil, že už možná není tou správnou osobou, aby *byl* exitýrem.

Nebyl *neochvějný*.

Neochvějnost už nebyla v módě, ale byla to vlastnost, kterou Felix vždy obdivoval. Rád si myslel, že pro Margaret byl neochvějně manželem. Dokonce i poté, co ho nechala samotného s jejich vzpomínkami.

Dokonce i potom.

Neochvějně.

„Johne?“

„Ano?“ Felix měl na moment okno, ale pak si vzpomněl, že se ho Chris zeptal, co si myslí o tom, že chce opustit exitýry.

Odkášlal si tedy a odušil: „Naprosto to chápu.“ Chris vděčně přikývl, jako by Felix jeho rozhodnutí nějak aktivně podpořil. Chris si ukousl obrovské sousto z toustu, načež mu od spodního rtu sjela dlouhá nit roztaveného sýra a přistála mu na tmavomodré kravatě.

Felix sebou škubl, ale podařilo se mu potlačit nutkání, aby Christovi sýr z kravaty setřel. Chris nebyl jeho syn.

Chris dojedl sendvič bez dalšího sýrového incidentu, pak snědl dort a vypil kapučíno.

Byli nabádáni, ať za svými klienty jezdí veřejnou dopravou, aby nemohlo být na kamerových záznamech jejich auto. Společně došli na zastávku Bristol Temple Meads, kde mu Chris podal ruku

a řekl *Hodně štěstí, Johnne*. Felix mu odpověděl něco podobného a pak Chris odešel na vlak domů. Felix si myslel, že bydlí někde poblíž Winchesteru, ale nebyl si jistý.

Došel pěšky tři kilometry na autobusové nádraží a nastoupil do autobusu zpátky do Severního Devonu.

Mabel na něj čekala v předsíni, aby do něj zabodla pohled, a u zadních dveří byla louže.

Dobře mi tak, pomyslel si. Podíval se na hodiny. Byl pryč už devět hodin. Příště požádá slečnu Knottovou odvedle, aby si Mabel vzala k sobě. Slečna Knottová vždycky přerušovala jejich procházky, aby se ho vyptávala na Mabel, jako by to byla vítězka mezinárodní výstavy psů, a ne voříšek s dechem, který by mohl strhávat barvu.

Otevřel dveře do zahrady a Mabel mu věnovala mdlý pohled říkající, že *ted'* už je pozdě, než se pomalu odšourala ven.

Vyčistil loužičku pomocí sportovní stránky včerejšího *Telegraphu* a láhve bělidla. Umyl si ruce a položil aktovku na kuchyňský stůl. Vyndal z ní termosku, pak ji vymyl a obrátil ji i s plastovým kelímkem dnem vzhůru na odkapávač, aby vše uschlo. Rozbalil alobal, ve kterém měl předtím sendvič, oklepal z něho drobky a utěrkou setřel skvrnu od marmelády. Pak složil alobal znovu do čtverce, uhladil ho a strčil do druhé zásuvky dole – kde zůstal spolu s dalšími sobě podobnými a sbírkou papírových a plastových sáčků, gumiček a provázků.

Nakonec vytáhl stříbrnou láhev s oxidem dusným a průhlednou plastovou masku a otřel je od...

všeho

... a vložil obojí do dvou samostatných nákupních tašek. Zítřka láhev vezme s sebou a hodí do popelnice poblíž knihovny, kde potřeboval prodloužit výpůjčku knihy o migračních trasách mořských ptáků. A masku a hadičku hodí pozítří někomu jinému do popelnice na tříděný odpad.

Felix se vždycky nerad zbavoval důkazů. Připadalo mu to všechno tak nějak *špinavé*. To, co exitýři dělali, samozřejmě nebylo

nezákonné, to si důkladně prověřil. Pokud aktivně nepomáhali klientům. Nepřesvědčovali je. Neobstarávali jim láhve s oxidem dusným – neboli, jak tomu Geoffrey říkal, „nástrojem smrti“. Dokud tam jen seděli a přihlíželi konci života, bylo všechno v pořádku. Klient zemřel rychle a bez bolesti a rodina si mohla být jistá, že jejich milovaný nezemřel sám, aniž by se oni sami nějak podíleli na jeho smrti. Všichni dostali, co chtěli. Občas pojišťovny ošidili o pár pojistek, ale protože předpokladem pro smluvní pojistné plnění by bylo zbytečné protahování a utrpení, měl Felix svědomí křišťálově čisté. I tak by ale bylo pošetilé nechat někde ležet cokoli, co by mohlo podezřívavou mysl přimět k nepříjemným otázkám ohledně toho, co se zprvu jevilo jako zcela očekávaná smrt nevyléčitelně nemocného pacienta. A Felix Pink hlupák nikdy nebyl.

Otevřel rohovou skříň. Jeho vlastní láhve s oxidem dusným byly za krmivem pro psy. Zajistil si je od téhož zubaře, kterého mu doporučil Geoffrey a který se na nic neptal – po třetím nebo čtvrtém úmrtí, u nějž byl. Paní Casperová – na pohled milá žena s onemocněním motorického neuronu. Do té doby už toho Felix viděl dost na to, aby věděl, jak snadný a laskavý konec to životu přináší. Pravidelně si kupoval čerstvou láhev, aby se ujistil, že je všechno v pořádku. Jednoho dne ji bude potřebovat a ona bude tam. Spíš dříve než později, předpokládal. I když samozřejmě ne dříve než Mabel, protože v dnešní době bišonků a pudlů by si nikdo nechtěl adoptovat starého opelichaného voříška – a zvláště ne starého opelichaného voříška, který si libuje ve strkání čenichu do liščích bobků.

Ale až Mabel odejde, *potom* přijde jeho čas...

Mabel měla včera večer jehněčí se zeleninou, takže si myslel, že by se dnes večer měla vyhnout červenému masu. Možná *Tuňákové překvapeníčko* nebo *Kuřecí terina*. Podržel plechovku na délku paže, aby dokázal přecíst složení *Kuřecí teriny*, a s rozčarováním zjistil, že obsahuje pouze sedm procent masných produktů. *Masné produkty*. To ponechávalo otevřená dvířka pro možnost, že část z oněch sedmi procent ani nebude *kuřecí*. Felix dumal, jaké maso by mohlo být o tolik méně lákové než kuřecí, že ho výrobci

prostě nazvou „masem“, místo aby řekli, jak to je, a vytrubovali to na etiketách.

Mabel ho šťouchla čenichem do lýtky.

„Dobře, dobře,“ uklidňoval ji. Vyklopil feně do misky *Tuňákové překvapeníčko* a položil misku na malou plastovou podložku chránící podlahu před rozlitou vodou.

Než se s patřičným respektem ke svým kyčlím narovnal a znovu se podíval dolů, Mabel už *Tuňákové překvapeníčko* slupla a vyčkávavě k němu vzhledla. Nevšímal si jí a pomalu šel do jejich ložnice uklidit svůj tmavomodrý plášť. Letos to bylo naposledy, co si ho na sebe bral, pokud ovšem nepřijde náhlé ochlazení.

Chvilí stál u otevřených dveří a pragmaticky si prohlížel svůj šatník.

Dny, kdy si Felix Pink kupoval oblečení, skončily. Poslední trojbalení slipů si koupil před rokem a ponožky, které má, už uvidí jeho konec. Byl to zvláštní pocit – že ho ponožky přežijí.

I když se to samozřejmě týkalo i jiných věcí.

Poslední dům.

Poslední auto.

Felix přemýšlel, s jakou jemností rozlišování by to mohl sledovat. K jak běžným věcem by se dalo klesnout. Poslední sprej s pénou na holení? Poslední sklenice džemu? Někdy ho napadlo, jestli se jeho poslední myšlenka nebude týkat půl litru mléka v lednici, které přijde nazmar.

Měl tři obleky – tvídový, tmavomodrý proužkovaný a černý – a pět košil: čtyři bílé a jednu s tlumeným venkovským kostkovaným vzorem. Ta byla určena na práci venku, i když on ji nosil jen na zahradě. Dvoje kalhoty – jedny šedé, jedny hnědé –, tři kravaty a tři páry bot. Jedny byly pevné hnědé brogue, jedny lesklé černé do rakve a omylem i jedny mokasíny, které nikdy nenosil, protože mokasíny jakéhokoli typu nenáviděl.

Tmavomodrý plášť pověsil na věšák vedle krátké béžové bundy na zip.

Felix byl s většinou svého šatníku smířený, ale béžová bunda na zip ho stále rozčilovala. Margaret ji před lety koupila

v Marks & Spencer a Felix z toho byl tajně zděšený. Nebyl žádný dobrodruh, ale ani ve snu by ho nenapadlo, že bude nosit něco tak usedlého. Tak *seniorského*. Přesně v takových bundách vídal staré muže už celá desetiletí. Často s odpovídající placatou čepicí a vycházkovou holí. Mlhavě si vzpomínal na svého otce ve stejné bundě a dost možná i na svého dědečka. Skutečnost, že Margaret zřejmě považovala tuto bundu za vhodný oděv pro něj ve věku čtyřiašedesáti let, ho poněkud zasáhla.

Problém spočíval v tom, že nyní ji nosil pořád! Bylo v ní teplo, ale ne horko. Prala se v pračce, uschla během chvilky, vypadala jako nová a hodila se ke všemu ostatnímu v jeho šatníku, takže elegantní věci vypadaly neformálně a ty neformální zase elegantněji. Felix strávil deset let hledáním něčeho vhodnějšího, čím by onu bundu nahradil, až se konečně obnosí, jenže ona se nikdy neošoupala a on byl až příliš typickým mužem své generace na to, aby ho napadlo něco vyhodit, když to bylo ještě dokonale použitelné, třebaže pokaždé, když si ji oblékl, prodělával existenční krizi.

Zavřel dveře skříňe, sešel dolů a pustil si záznam odpoledního pokračování soutěžního pořadu *Countdown*.

Mabel mu dala štěkotem najevo, že potřebuje, aby jí pomohl dostat se na pohovku.

Margaret by Mabel na pohovku nikdy nepustila, ale když už byla pryč, Felix si řekl: *Proč ne?* Ze zavrznáním kloubů vstal, aby fenu zvedl na sousední polštář, ale než se stačil sehnout, sama vyskočila vedle něj a vrhla se na jeho vyhráté místo.

„Jdi pryč, Mabel,“ přikázal přísně, ale ona ho ignorovala.

„No tak,“ řekl a dloubl do ní. „Kde máš místečko?“

Mabel předstírala všechny příznaky smrti, kromě koulení očima, a Felix si povzdechl. Tohle byl Margaretin důvod *proč ne*. Další věc, ve které měla Margaret pravdu. Mabel byla velmi odhodlaná fena a tuto bitvu s Felixem nikdy nevzdala. Jediné, co jí pokaždé zabránilo v tom, aby ji také vyhrála, byla jeho fyzická schopnost zvednout ji a přemístit. Felix měl podezření, že kdyby Mabel disponovala stejnou schopností, pak by on právě v tuto chvíli sledoval *Countdown* ze zahrady, s nosem přitisknutým k oknu obývacího pokoje.

Nechal ji, kde byla, a místo toho šel do kuchyně a tam se posadil, aby dokončil puzzle.

Vždycky se považoval za úspěšného řešitele těchto skládaček, a tak se rozhodl pro velmi náročnou sněhovou krajinu se soby, rozdělenou na dva tisíce dílků a nazvanou *Mrazivá pustina*. Cesta touto pustinou se ale stala utrpením... Sobi nebyli problém. Měl je prakticky kompletní. Problém byl sníh. Felix měl čtyři rohy a většinu okrajů a rovněž několik náhodných kousků bílého sněhu či modré oblohy, které se na správná místa ale dostaly spíše díky štěstí než díky úsudku. Většina sněhu a chomáčů žluté trávy stále zůstávala v krabici v depresivní změti. Felix skládačku sestavoval už skoro půl roku a málokdy našel správná místa pro víc než pár dílků denně. Totálně to přehnal, ale nerad se vzdával.

Zvedl dílek s trsem trávy. Vypadal jako stovky jiných trsů, ale věděl, že je to ten samý trs, který ho pronásleduje už několik týdnů. Důkladně prozkoumal všechny možné varianty, sklonil se s lupou nad obrázek na krabici, aby mohl porovnat každý drobný detail – roztrpenou hnědou travu, hladký bílý sníh dole na zemi –, a přesto se zdálo, že tento trs patří do úplně jiné skládačky. I tak nad ním Felix patnáct minut dumal, než ho odložil na zítřek a sebral z hromádky kousek oblohy. Bleděmodrý, bezvýrazný, se třemi výřezy a jedním výčnělkem. Nevěděl, jak se částem dílků správně říká ani jestli ty části vůbec *mají* nějaká správná jména, ale on jim říkal takhle: výřezy a výčnělky. Ne že by na tom ovšem záleželo: všechny byly buď na špatném místě, nebo měly špatný odstín modré.

Na krabici stálo VĚK 8+. Felix si odfrkl.

Zazvonil telefon, podrážděně mlskl a zamračeně pohlédl na hodiny. Bylo po deváté, takže to mohl být jedině Geoffrey. I před devátou mu málokdy volal někdo jiný než telemarketéři, a to byli v současnosti většinou roboti. Felixovi se skoro zastesklo po starých dobrých časech, kdy zavěšoval skutečným lidem.

„Robe?“ ozval se Geoffrey. „Chris to vzdává!“

„To mi řekl,“ přisvědčil Felix.

„To je škoda,“ odtušil Geoffrey. „Nemůžeme si dovolit ztrácet lidi. Máme tolik práce.“

„Opravdu?“ zeptal se Felix poněkud překvapeně.

„Samozřejmě. Máme tady záplavu.“

„Záplavu?“

„Vážně,“ potvrdil Geoffrey. „Volá nám dvacet lidí týdně.“

Felixe překvapil nízký počet, který Geoffrey považoval za *záplavu* – zvlášť když věděl, že ne všichni z nich budou považováni za vhodné klienty. Exitýři existovali proto, aby pomohli lidem s nevléčitelnou nemocí, pro které byl jejich život kvůli bolesti už nesnesitelný. Geoffrey mu už dávno řekl, že se nezabývají tím, aby umožnili ukončit život někomu, kdo je „jenom trochu otrávený“.

Felix byl zklamáný, že je po jejich službách tak malá poptávka, jenže mohli jen sotva inzerovat ve Zlatých stránkách. Jejich činnost byla provozována v tichosti a informace se šířily jen díky opatrnému ústnímu podání. Vše fungovalo na základě instinktu, důvěry a utajení a skutečnost, že se ozvalo pouze dvacet telefonátů týdně, musela znamenat, že potřeba je mnohem větší.

Proto potlačil zklamání a zeptal se: „A kolik je exitýrů?“

„Sedm,“ řekl Geoffrey. „Teď už šest.“

Nyní byl Felix opravdu překvapený. Netušil, že jich je tak málo. Nikdy nad tím číslem nedumal, ale kdyby musel, tipoval by tak stovku podobně smýšlejících lidí rozestetých po celé zemi. Ale zřejmě by prohádal. Nějak si vždycky představoval, že on sám je jen malou součástí mnohem větší sítě. Jako kolečko v přiměřeně velkém stroji. Samozřejmě ne bitevní loď nebo trysková stíhačka, ale třeba jako parní trakční stroj nebo kostelní hodiny. Bylo pro něj spíše zklamáním, když si uvědomil, že bude spíše pružinou v topinkovači.

Navíc ho trochu mrzelo, že mu Geoffrey říká Rob, když si musel zapamatovat jména pouhých sedmi vzácných frontových bojovníků.

Teď jich bylo šest.

Ale pak si uvědomil, že i kdyby si Geoffrey zapamatoval jeho jméno, znělo by John, což ani nebylo jeho pravé jméno, takže se urazil a zase mu odpustil ve stejném okamžiku. Tohle Felixovi šlo. V životě už ho našťavaly tak velké věci, že se mu mnohem snáz odpošťely ty malé.

Geoffrey si povzdechl. „Divil by ses, jak je těžké najít nové dobrovolníky. Spousta, spousta lidí podporuje to, co děláme, ale málokdo to chce skutečně dělat. A mnozí z těch, kteří to dělat chtějí, prostě nejsou... vhodní.“

„To si dovedu představit,“ řekl Felix.

„Vážně,“ řekl Geoffrey. „S takovými věcmi člověk není nikdy dost opatrný.“

„Samozřejmě,“ řekl Felix. „Tak s kým budu pracovat teď?“

Exitýři vždycky pracovali ve dvojicích. Geoffrey říkal, že je to kvůli citové podpoře, ale Felix – vždycky uvažující jako účetní – se domníval, že je to proto, aby nikdo nic neukradl. On sám dělal téměř veškerou práci s Chrisem. Jen při svém prvním případu byl ve dvojici s energickou ženou středního věku jménem Wendy, která zřejmě krátce nato sama zemřela. Geoffrey mu řekl, že se udusila nějakou sladkostí během hodiny jógy, což Felixovi připadalo tak bizarní, že to musela být pravda.

„Postarám se o to,“ odpověděl Geoffrey, „a dám ti vědět.“

„Děkuji, Geoffrey.“

„Dobrou noc, John.“

Felix položil telefon a pak zavolal do obývacího pokoje: „Mabel, zahrada!“

Milující manželka a matka

Felix si na návštěvu své ženy a syna vždy oblékl svůj nejlepší oblek. Tmavomodrý proužkovaný, s bílou košilí a modrozelenou kravatou s argyllským tartanovým vzorem, kterou mu Margaret koupila, když si naposledy vzpomněla na Vánoce.

Nedělní jako do kostela. Tak tomu říkala. To už se dnes neslyšelo – ani žádné ze starých rčení. V těch nových se to hemžilo jen samými vulgarismy.

Bylo dokonalé dubnové ráno. Slunečné, ne však příliš horké a s mírným vánkem. Felix koupil v obchodě na rohu květiny. Žluté tulipány a docela pěkné, ale zabalené ve vrstvách igelitu a hnědého papíru, i když by si ve skutečnosti vystačily jen se starým dobrým motouzem, aby držely pohromadě.

Otevřel kufr auta, vytáhl termosku a skládací kempingovou židli a vydal se do kopce.

Margaret a Jamie byli pohřbeni vedle sebe na svahu s výhledem na celé město a dál za ním na ústí řeky. Bylo to krásné místo. Felix před mnoha lety zaplatil za dvě místa poblíž dubu, ale když umřel Jamie, pohřbili ho tady a Felix vyjednal koupi třetího místa vedle těch dvou původních. Ten, který měl ono místo původně jednou obývat, poznal, že za Felixovým podivným požadavkem se skrývá skutečná potřeba ten kousek půdy získat, zatímco u něj se jednalo pouze o zdráhavou potřebu mít kde skončit, a tak na

obchodu pohádkově vydělal, ale Felixovi to nevadilo. Měl dost peněz a zbývalo mu jen málo na to, aby je utratil.

Ted' se utěšoval vědomím, že až zemře, zaujme opět místo vedle své ženy a syna.

Stál u obou hrobů, zatímco se v nedalekém živém plotě předváděl kos.

„Ahoj, Margaret,“ zašeptal.

Kos mu odpověděl dlouhým, šťastným trylkem, ale na Margaretině náhrobku stálo jen:

MILUJÍCÍ MANŽELKA A MATKA

Felix si přál, aby si tehdy vybral jiný nápis. Tenhle už viděl v nescetných nekrolozích, a tak mu – v době, kdy se vše mění – připadal bezpečný. Ale stále častěji ho napadalo, že to zní, jako by Margaret byla pouze manželka a matka, a to bylo velmi daleko od pravdy – třebaže teprve po její smrti Felix skutečně pochopil, že byla sluncem a on i Jamie jen dvě malé planety na oběžné dráze kolem ní, držené na místě její gravitací, osvětlené její září a vyhřívající se v jejím teple.

Všichni Margaret milovali. Milovali její laskavost, moudrost a humor a jeho se uráčili milovat jen proto, že byl s ní.

Ale když ho začala opouštět, odešli i její přátelé, až Felix zůstal s Margaret úplně sám. A pak zůstal úplně sám bez ní, a když zemřela, byl už tak vyčerpaný, že sotva dokázal myslet. Její pomalé umírání bylo jako parní válec, který se ho snažil přejet, zatímco on se potácel od obrubníku k obrubníku a snažil se vyhnout nevyhnutelnému. Často měl pocit, jako by zemřel i *on*, protože z něj nyní zbyl jen bledý stín, který visel jako bezvládná krajka u navždy zavřeného okna.

Bez tebe nejsem nic. Tohle měl vytesat do kamene.

Aspoň že u Jamieho to udělali správně...

VZAT PŘÍLIŠ BRZY TĚM,
KDOŽ HO VROUCNĚ MILOVALI.

Vroucně bylo Margaretino rozhodnutí. Felix nikdy předtím neviděl na náhrobním kameni slovo *vroucně* a připadlo mu to poněkud okázalé. Přeli se o to. Vlastně se hádali. Když si na to teď vzpomněl, byla to jediná pořádná hádka, kterou kdy s Margaret měli. Jedinkrát, kdy se kvůli něčemu opravdu rozzlobila. Ale samozřejmě pokaždé, když se teď podíval na ta slova, věděl, že měla pravdu a že *vroucně* je na kameni nejen podstatné, ale vlastně to nejdůležitější – a že byl nesnesitelně hloupý, když si myslel nebo říkal něco jiného.

Margaret měla ve všem pravdu. Stále se o tom každý den přesvědčoval. Kdykoli se Felix u něčeho zasekl nebo byl zmatený, ptal se sám sebe: *Co by udělala Margaret?* A odpověď mu přicházela, jako by ona byla přímo před ním a šeptala mu do ucha. Mladá a rozumná Margaret, samozřejmě. Ne stará, smutná Margaret, kterou opouštěl rozum a ztrácela se jí paměť a která mu pak sevřela ruku a řekla: *Slib mi to! Slib mi, že se o Jamieho postaráš!*

A on mohl říct *slibuji* jen proto, že nevěděla, že jejich syn už je mrtvý.

Felix hodil karafiáty z minulého týdne do živého plotu, pak umyl a znovu naplnil plastovou vázu vodou, kterou přinesl v láhvi, a naaranžoval nové tulipány. Obal složil do čtverce a položil ho pod kámen, aby ho neodfoukl vítr. Odnese si ho domů. Zrecykluje. Samozřejmě ve dvou různých krabicích. Obě nepohodlně velké, obě z plastu. A pak přijede nákladák, který bude chrlít naftové zplodiny a přispěje svým kouskem k záchraně planety...

Rozložil skládací židli a posadil se.

Hřbitov se naplnil novým životem. Stromy zpívaly své šumivé písně, na okraji se proháněla drobná zvířátka a ptáčky a zdálo se, že každý vrabec a sýkorka nesou chomáčky trávy nebo perlička. Kolem ztěžka prolétl čmelák, jako by měl zařazen špatný převod, a z živého plotu opět vyskočil kos, aby Felixovi ukázal pramínek oranžového balicího provázku.

Felix se usmál a zavřel oči. Tohle místo ho uklidňovalo a uzdravovalo. Dodalo mu sílu pokračovat. Doufal, že jednoho dne mu dodá sílu, aby všechno vzdal.

Nad hlavou se mu ozvali rackové. Okamžitě si vzpomněl na rybaření s Jamiem. Díval se, jak syn napichuje na háček proužek makrely, a bál se, že mu háček propíchne jemné prstíky... *Já to ZVLÁDNU! Nech mě TO udělat!* Felix se tiše uchechtl. Samozřejmě nic nechytili. Jak by mohli? Jamie byl tak vzrušený, že každých deset minut navíjel, aby zkontroloval návnadu. Odradil by tím i rybu s těmi nejsebevražednějšími myšlenkami.

Jeho úsměv se vytratil. Bylo těžké nesklouznout od těchto vzpomínek k mnohem těžším: od chlapce k mladému muži, jehož pomalá smrt potopila křehký vor víry, kterého se všichni drželi dva mizerné roky, unášeni na moři falešných nadějí a frází lékařů, jejichž nejlepší snaha nikdy nebude dost dobrá. Všichni to věděli, ale nikdy o tom nemluvili. Místo toho si povídali a hráli kanastu na Jamieho nemocničním lůžku nebo tiše seděli, když spal a s každým výdechem se zmenšoval, až se na příkrývce sotva zvedal hrbolek.

V jeho pokoji vždycky zářili optimismem.

Pukliny v něm si schovávali na parkoviště...

Nikdo nikdy nemluvil o nekonečném *parkování*, kterému neuniknete, když máte v nemocnici blízkého s vleklou nemocí. Dva-krát denně, každý den, v dystopické betonové vícepodlažní budově, která páchla močí a smogem. Neustále mít drobné do automatu na lístky. Dlouhá fronta u závory. Zapomínání, kde stojí auto. Byla to tahle řada? Tohle patro? Tohle parkoviště? Jediný případ, kdy se Margaret během celé té dlouhé noční můry zhroutila, nastal jednou, když nemohli najít auto. Nakonec se sehnula a rozplakala se na kapotě cizího vozu, zatímco on stál vedle ní, marně jí třel záda a v ruce svíral zbytečné klíče.

Na pohřbu měl Felix sto chutí dát faráři pěsti.

Bůh se o ně nepostaral. To jen oni se starali jeden o druhého. On a Margaret se starali o Jamieho, pak se on staral o Margaret, když už se o sebe nemohla starat sama, a teď neměl nikoho, o koho by se mohl starat, kromě Mabel.

A nikdo se nestaral o něj.

Nováček

Nová exitýrka si říkala Amanda. Seděla před malou kavárnou na náměstí v Bidefordu, nedaleko místa, kde Felix vystoupil z autobusu. Ve vzduchu byl cítit chlad, ale bylo jasno a větrno. Vlastně ideální počasí pro běžovou bundu na zip. Felix se představil a Amanda mu podala ruku. Zrovna se poprvé napila ze sklenice horké čokolády, a tak si objednal konvici čaje.

Byla překvapivě mladá a on přemýšlel, jak ji našli. Jeho samotného naverbovala starší žena, která pracovala v pohřebním ústavu, jenž se postaral o Margaret. Elspeth, stálo na její malé černé jmenovce. Bílé vlasy. Modré oči. Laskavá ústa.

Je mi líto, že tak trpěla, řekla a Felix kývl na scvrklé mrtvé tělo své ženy a řekl, *smrt byla pro nás oba úlevou.*

Nedokázal si přesně vybavit, jak se rozhovor stočil od Margaretiny smrti k exitýrům, jen si pamatoval, že když se tak stalo, neucukl. Elspeth se zmínila o skupině, která podporuje právo na smrt, a nechala mu „čas na rozmyšlenou“ spolu s vizitkou.

Felix o tom přemýšlel celých šest měsíců, protože nebyl typ člověka, který by do něčeho skočil dřív, než se podívá... a pak se podívá znovu – a pak si případně objedná nějakou zprávu o vyhodnocení rizik. Opatrnost k němu patřila stejně jako Margaret, Jamie nebo sendvič s marmeládou.

Nakonec však Elspeth zavolal. *Chtěl bych se stát exitýrem,* řekl a připadal si, jako by se ucházel o místo Batmana. Ale Elspeth se

nesmála. Řekla mu, kde se s ní má sejít, a na konci zdvořilého posezení u čaje v Banbury's byl uznán způsobilým. Podle jakého formálního psychologického měřítka, to přesně nevěděl. Měl podezření, že podle žádného. Ale Elspeth vypadala jako velmi inteligentní žena a on věřil v její dobrý úsudek.

Felix doufal, že někdo jako Elspeth řádně prověřil Amandu, ale i tak ho měl někdo opravdu varovat, že je hodně mladá.

„Už jste to někdy dělala?“ zeptal se, jakmile servírka odešla.

„Ne,“ odtušila. „A vy?“

Přikývl. „Mnohokrát.“

„Kolik?“ zeptala se. „Kolikrát? Kolikrát jste to dělala?“

Byla nervózní. On byl před svým prvním pokusem také nervózní.

„Sedmadvacetkrát.“

Oči se jí rozšířily. „To je *hodně*.“

Znělo to, jako by byl nějaký sériový vrah, a ona si to musela uvědomit, protože se začervenala, takže vypadala ještě mladší, než i tak byla. Odhadoval ji na pětadvacet, i když si připouštěl přehnaný úsudek, pokud šlo o její mládí, ze své vlastní vzdálené perspektivy pětasedmdesáti let.

„Člověk si zvykne,“ řekl. „Ne že by to někdy bylo příjemné.“

Amanda kývla na svou horkou čokoládu, která chladla ve vysoké sklenici. Většina šlehačky už se ponořila do kalné tekutiny.

„Můžu se zeptat,“ promluvil, „kolik je vám let?“

„Dvacet tři,“ řekla. Pak se znepokojeně zeptala: „Je to v pořádku?“

„Samozřejmě že je,“ řekl, i když to tedy bylo ještě horší, než si myslel. „Jediné, co si musíte pamatovat, je, že naše role je pasivní, ne aktivní. To nejdůležitější, co můžeme klientům nabídnout, je laskavost a klid. Poskytujeme jim podporu, aby mohli opustit tento svět bez bolesti a strachu. Když to uděláme, udělali jsme vše, co jsme mohli.“

Přikývla, pak se zamračila a zeptala se: „Co když zpanikařím?“

Felix ji zhodnotil. Měla rovné tmavé obočí, díky němuž vypadala prakticky, takže jen na základě jejího obočí řekl: „Vy nezpanikaříte.“

„A co když mě to... dojde? Co když se rozbřečím?“

„Je to pravděpodobné?“

Zamračila se, ačkoli její čelo bylo ještě tak nové, že vrásky, které zamračení vytvořilo, byly mělké a letmé. „Když budu smutná, tak možná.“

„No, *cítit* smutek je v pořádku,“ řekl Felix, „ale důrazně bych nedoporučoval jakékoli otevřené projevy emocí, když jsme zrovna u klienta.“

„Jaké?“

„Nářek,“ řekl. „Roztrhání oděvu...“

Překvapila ho tím, že pochopila vtip. Když se rozesmála, celý obličej se jí rozzářil a vypadala sotva na dvacet.

Opravdu doufal, že Geoffrey ví, co dělá.

„Proč... to děláte?“ zeptala se.

Felix sundal pokličku z konvičky a zahleděl se na svůj čaj. Trochu ho zamíchal a vrátil pokličku zpět. „Myslím, že každý má své vlastní důvody.“

„Moje babička zemřela na rakovinu,“ řekla, jako by se jí na to zeptal. „Nejdřív jeden druh a pak další a po něm další. Trvalo jí to dva roky a posledních pár měsíců bylo úplně *příšerných*.“ Zastavila se a podívala se na lidi, kteří chvátali kolem, nakupovali, povídali si, venčili psy. „Škoda že jsem o tomhle tehdy nevěděla.“

S tupým cinknutím upustila lžičku do čokolády a on poznal, že ji nedopije.

Felix přikývl. Cítil se teď s ní o něco lépe.

„Půjdeme?“ řekl.

Trval na tom, že zaplatí, a nechal na talíři spropitné. Dvacet procent. Margaret dávala zásadně nadměrné spropitné a jeho to pokaždé rozčilovalo, ale teď to dělal na její památku a vždycky si užíval tuto vlastní drobnou velkorysost.

„Tak jo,“ svolila Amanda a najednou vypadala zase starší. Když sáhla po tašce přehozené přes opěradlo židle, Felix si všiml, že se jí třese ruka.

„Budete v pořádku,“ řekl vlídně.

Usmála se, ale byl to úsměv malý a napjatý a nevydržel dlouho.

Klíč byl pod rohožkou.

Samozřejmě že byl.

Felix někdy přemýšlel o tom, jak by se uživil, kdyby byl zlodějem, a ne účetním v důchodu.

Uvnitř na ně zaštěkal malý černohnědý pes, pak se zastavil a očichával pach Mabel na nohavici jeho kalhot.

„Hodný pejsek,“ pronesl Felix. Pes zavrtěl ocasem a odklusal do předního pokoje.

„Tohle je tak špatný pocit,“ zašeptala Amanda a nervózně se rozhlížela kolem.

Felix přikývl. Vstupovat takto do cizího domu mu vždycky připadalo divné. I když mu ten záchvěv rizika nebyl nepříjemný.

Na stěně schodiště visely fotografie. Staré černobílé. Felixe vždycky mrzelo, když viděl fotografie lidí, které neznal, a přemýšlel, kam se ty fotky – a ti lidé – podějí, když se na ně zapomene.

Dům nebyl cítit lahvičkami od prášků, ale panoval tu trochu nepořádek. Nebyla tu špína, ale neuklizeno. Na podlaze ležela pánská ponožka.

„Haló?“

Pes odrkl, ale žádný lidský hlas se neozval.

Došli k dolnímu konci schodiště a Felix okamžitě uslyšel namáhavé dýchání – jako kdyby se maratonský běžec snažil nasát vzduch brčkem.

Umírající lidé vydávali nejrůznější zvuky – chrčení, pšouky, sténání –, ale Felixovi vždycky utkvěl v paměti boj o vzduch. Ten, který vpadával do jeho snů a budil ho zpoceného a lapajícího po dechu.

Tohle bylo nejhroznější, co v životě slyšel.

„Pane Canne?“

Žádná odpověď. Jen to příšerné lapání po dechu.

Podíval se na Amandu. Zbledla. „Já nevím...“ řekla. „Myslím, že to nezvládnou.“

„Samozřejmě že zvládnete,“ odtušil Felix. „Budete v pořádku.“ Podíval se na ni s uklidňujícím úsměvem, chytil se zábradlí a vyšel

jako první dřív, než stačila něco namítnout. Neohlédl se, ale cítil, že ho následuje.

Jak stoupali, šero se prohlubovalo, a když Felixova hlava vystoupala nad úroveň podesty, pochopil proč. Z podesty vedly jen jedny otevřené dveře – do zadní ložnice nahore na schodišti – a i v ní byly zatažené závěsy.

Než Felix vystoupal na poslední schod, uviděl muže v posteli. Potichu vešel do pokoje. „Dobrý den! Pan Cann?“

Umírající muž vypadal špatně. Byl podepřený na polštářích, oči měl zavřené, čelo svrstělé a zuby vyceněné námahou, aby zůstal naživu dost dlouho na to, aby mohl zemřít.

„Pan Cann?“

Nebylo slyšet žádné přitakání. Felix se sklonil blíž a viděl, že Charles Cann navzdory námaze s dýcháním spí. Ať už trpěl jakoukoli nemocí, zahalovala jeho skutečný věk tajemstvím: mohlo mu být padesát nebo osmdesát. Tvář měl zmačkanou jako papír, vlasy šedivé a rozčuchané, tělo žalostně vyhublé. Pod očima měl tmavé šmouhy a i při slabém světle Felix viděl, že na kůži a rtech má modré skvrny svědčící o nedostatku kyslíku. Vypadal, jako by se pomalu dusil ve své vlastní posteli.

Felix se podíval na velkou staromódní komodu. Nebyla pokrytá obvyklým harampádím tvořeným směsicí tablet, kapesníků a knih. Místo toho tam ležely cigarety, na krabičce viděl fotografii dehtově černých plic. *Lidé si nikdy nemyslí, že by se to mohlo stát jim.*

Válci z kartáčované oceli s N_2O zde patřilo čestné místo.

Dobře.

Vedle malých zlatých cestovních hodin ležel formulář. Standardní prohlášení o tom, že nikdo cizí nemá na smrti podíl.

Já, Charles Cann...

Felix znal zbytek textu nazpaměť.

... jsa zdravého rozumu, ale nevyléčitelně nezdravého těla, tímto prohlašuji, že si hodlám vzít život, abych se vyhnul bolestivé a nedůstojné smrti, na což mám podle britských zákonů právo. Dále prohlašuji, že abych ulehčil svým blízkým, využil jsem služeb exi-týrů, kteří budou svědky mé smrti, ale kteří se slavnostně zavazují,

že nebudou nijak podporovat můj skon ani mu napomáhat – ani poskytovat nástroj smrti –, neboť to je nezákonné. Dal jsem přítomným exitýrům svolení odstranit všechny důkazy o mé sebevraždě, abych ušetřil svou rodinu traumatu z rozhodnutí, které jsem učinil podpisem tohoto dokumentu. V nepravděpodobném případě úředního vyšetřování mé smrti tímto zbavuji jakékoli viny.

Místo podpisu roztřesený klikyhák.

„Charlesi?“ zeptal se Felix jemně. „Pane Canne?“

Pak to zopakoval hlasitěji, muž vrávoravě otevřel oči a zvedl slabou ruku.

„Pane Canne, my jsme exitýři. Já jsem John a tohle je Amanda.“

Amanda teď stála u nohou postele a zvedla ruku v malém pozdravu na muže, který její pozdrav napůl opětoval. Zamračil se, otevřel ústa a pak je zase zavřel, zřejmě příliš vyčerpaný námahou.

„Nemluvte, pokud je to těžké,“ řekl Felix. „Přišli jsme si k vám jen sednout.“

Vedle komody stálo malé křeslo a nepohodlně vypadající stolička držela otevřené dveře. Felix pokynul gestem Amandě, aby si sedla do křesla, zvedl dokument a vložil ho do aktovky. Byla tam i obálka se slovem ZÁVĚŤ napsaným stejným písmem. Neotevřel ji, jen ji vložil do aktovky spolu s dokumentem o zproštění odpovědnosti a aktovku zaklapl.

„A je to,“ řekl. „Teď není kam spěchat, jasné? Nespěchejte.“

Položil aktovku na konec postele a posadil se na stoličku. Byla stejně nepohodlná, jak na pohled působila, ale Felix tušil, že to nebude trvat dlouho. Charles Cann vypadal, že odejde brzy, ať už s nimi, nebo bez nich. Jeho namodralá víčka poklesla, pak si odkašlal, otevřel oči a prohlédl si místnost, jako by hledal něco důležitého.

Přikryl si rukou nos a ústa a zašeptal: „Prosím...“

Chtěl masku.

Felix se podíval na komodu a zamračil se. Masku neviděl. Měl ji mít na krku nebo v ruce ještě dřív, než se tam dostali. Geoffrey to klientům vždycky pečlivě vysvětloval, ale Felix masku vůbec

neviděl. Podíval se na láhev s N₂O a sledoval průhlednou plastovou hadičku od ventilu, která vedla přes ořechovou desku komody...

Pak se mu nervózně převrátil žaludek.

Pan Cann před jejich příchodem masku upustil.

Když se Felix naklonil na stranu, viděl, jak visí mezi postelí a komodou a jemně se kroutí několik centimetrů nad kobercem.

Mimo dosah.

„Prosím...“ zachrčel pan Cann. Pak znovu – slovo z něj vyšlo a utichalo, jak se mu dralo z hrdla bez vzduchu. „Prosím...“

Amanda se podívala na Felixe, ale ten zavrtěl hlavou. Nemohli nic dělat. Aspoň nic legálního. Zrudla a kousla se do rtu. Felixovi se v klíně propletly prsty. Cítil se nepříjemně.

Bledá, žilnatá ruka pana Canna plácala po přehozu po jeho straně a hledala masku, která by tam měla být. Jeho dech teď skřípal. Hlava se mu zkroutila a hrudník se začal prudce zvedat a klesat, jak se mu do plic dralo neúměrné množství vzduchu. Bylo hrozné se na to dívat a Felix si vroucně přál, aby Amandina první práce nebyla tak těžká.

Možná se už nevrátí.

Takhle to není vždycky, chtěl jí říct. Ale to by muselo počkat. Nejdřív se museli dostat přes tohle. Všichni tři.

Pan Cann se podíval na Amandu a pak na Felixe, jako by se divil, proč mu nepomáhají. Felix sevřel zuby. Byl tu, aby tomu muži pomohl; ten člověk potřeboval jeho pomoc, ale on mu pomoci nemohl. *Ne s tímhle*. Tohle musel udělat sám.

A pan Cann se snažil. Ze všech sil. Chrčel. Napínal se. Lapal po dechu. Natahoval se a natahoval a pak se vyčerpaný svalil na polštář. Poté vyvinul poslední úsilí a jeho zoufalé prsty zahákly hadičku...

Cvaklo to, když převrátil plynovou láhev na bok. Pak se skutálela z lesklého dřevěného povrchu.

Amanda ji s reflexy mladé ženy zachytila dřív, než dopadla na podlahu, a zvedla ji. Masku se houpala pod ní...

„Ne!“ Felix klopýtl ze stoličky a ona sebou trhla.

„Cože?“

Ale bylo pozdě a Felix polkl varování. Pan Cann zachytil mas-ku, když nad ním visela, a pevně si ji přitiskl k obličejí. Teď lačně nasával plyn, jako by mu zachraňoval život, místo aby mu život ukončil.

Zmučené dýchání se téměř okamžitě zastavilo. Oči se mu zavřely...

Další hluboký nádech.

„Cože?“ řekla Amanda znovu v panice. Felix si přiložil prst na rty, aby ji umlčel. Sluch byl smysl, který slábl jako poslední, a on nechtěl, aby Charles Cann umíral za zvuků hádky.

„Nic se neděje,“ zamumlal klidně. „Všechno je v pořádku. Všechno je báječné.“

Ruka pana Canna sebou dvakrát škubla na masce, pak trochu povolila a – po chvíli – se mu svezla na hrud'. Prsty byly zkroutené jako u spícího dítěte. Felix a Amanda stáli po obou stranách postele v mlčenlivém spojení, jak čekali další nádech.

Který nikdy nepřišel.

Nejhlasitějším zvukem v domě se najednou stalo drbání psa v přízemí.

Felix se pomalu sklonil a dotkl se boku krku Charlese Canna. Kůže byla teplá, ale tepna se pod jeho prsty nehýbala.

„Je mrtvý?“ zašeptala Amanda. A když Felix přikývl, že ano, propukla v pláč.

Felixe to překvapilo, ale nic neřekl. Nebylo co říct. Poplácá si a pak přestane. Potom chytí autobus dolů z kopce do Bidefordu, dají si další čaj nebo horkou čokoládu, popovídají si o tom, jak život jde dál, a ona se bude cítit lépe, i když mu to nikdy neznělo úplně přesvědčivě.

Otevřel aktovku, položil láhev a masku vedle svého nedotčeného sendviče a pak ji znovu s cvaknutím zavřel – ulevilo se mu, že se to nakonec všechno odehrálo tak rychle, už kvůli panu Cannovi. Narovnal se a odkašlal si. *Je čas jít*. To sděloval odkašláním. Ale Amanda neslyšela. Ani nepřestala plakat. Tohle byl *opravdový brekot*, jak říkávala Margaret, když byl Jamie malý. Podal jí svůj kapesník.